

DOKTORSKÁ DISERTAČNÍ PRÁCE

ONDŘEJ DANIEL:

Představy migrantů z bývalé Jugoslávie v západní Evropě (Francie a Rakousko)

Imagination of Migrants from the Former Yugoslavia in Western Europe (France and Austria)

POSUDEK ŠKOLITELKY

Mgr. Ondřej Daniel byl přijat do doktorského studia v akademickém roce 2004/2005. Jeho projekt byl zaměřen na problematiku identit emigrantů žijících v diaspoře na příkladu emigračních skupin z bývalé Jugoslávie usazených v Rakousku a ve Francii. Jedna z hlavních otázek byla o roli a interpretaci historie v kontextu migrace. V průběhu prvního roku svoje téma pojmenoval „svět představ“ a stále více se v jeho přístupu prosazovala inspirace etnologií. Od června 2005 byl Ondřej s tímto projektem zapojen do mezinárodní badatelské sítě 6. Rámcového Programu EU CLIOHRESnet. Téma migrací bylo jedním z velkých okruhů, Ondřej Daniel účinně přispěl k rozpracování problematiky dlouhodobé pracovní migrace na příkladu jugoslávských „gastarbeiterů“.

Během doktorského studia Ondřej Daniel absolvoval pět dlouhodobých studijních pobytů, tři v Montpellier na Université Paul Valéry, září 2005 – únor 2006; září 2006 – únor 2007 a září 2007 – únor 2008. První dva pobyty byly zaměřeny na studium pramenů a literatury k disertaci a na terénní výzkum, zatímco třetí pobyt byl věnován zpracování materiálu a psaní první verze textu disertace. S ohledem na zaměření výzkumu absolvoval dvoutměsíční výzkumný pobyt v Chorvatsku, navštívil *Institut za migracije i narodnosti* v Záhřebu, duben 2006 – květen 2006, posléze získal stipendium ke studiu v Rakousku na *Abteilung für Südosteuropäische Geschichte*, na Karl-Franzens-Universität ve Štýrském Hradci (březen 2007 – duben 2007).

Dílní výsledky svého výzkumu Ondřej Daniel prezentoval na konferencích a mezinárodních workshopech, které vyplynuly z jeho zapojení do excelentní badatelské sítě 6. rámcového programu EK CLIOHRES v letech 2005 - 2007. Jeho účast byla spojena vždy s referátem nebo příspěvkem v diskusi, respektive s přípravou společných publikací. Ať již to bylo na prvním plenárním zasedání v Pise věnovaném problematice studia identit a občanství v historické perspektivě (Universita di Pisa, 2.- 3. 12. 2005) nebo na Université de Toulouse2 – le Mirail (17.-18. 2. 2006) či při diskusi problematiky migrací na National University of Ireland, Galway (8.-9. 9. 2006). Ondřej se účastnil aktivně, tj. autorsky a konferencí ještě i druhého roku projektu (Háskóli Íslands, Reykjavík 8-9. 12. 2006; Historický ústav SAV Bratislava, 17-18. 2. 2007; Uniwersytet Jagielloński, Krakov, 7-8. 9. 2007; Università Tà Malta (30. 11-1. 12. 2007).

Ačkoliv Ondřej Daniel začal v únoru 2008 působit mimo akademické prostředí, nadále se Seminářem obecných a komparativních dějin spolupracoval. Jednak ve výuce pro zahraniční studenty, kdy připravil přednášku pro frankofonní studenty programu Erasmus, « Les narrations historiographiques des migrants d'ex-Yougoslavie en France » pro francouzsko-

český seminář doc. Martina Nejedlého, nebo se podílel na tvorbě a výuce kurzu spolu s Mgr. Evou Kalivodovou "Culture and Society of Central and South Eastern Europe, 1500 – 2000".

Svůj výzkum představil také na workshopu « European Migrations in the 21st Century – Challenge to the Nation States » s příspěvkem « Studying Migrations Through Popular Music », (Vysoká škola ekonomická v Praze), dále na « Doktorandském symposium k migraci » s příspěvkem « Historiografická vyprávění migrantů z bývalé Jugoslávie », (Akademie věd, Praha) a na workshopu « Entre mythe et réalité: les relations culturelles et politiques entre Tchèques et Slaves du Sud de l'Ex-Yougoslavie aux 19e et 20e siècles » s příspěvkem « Les régions d'émigration », který pořádal CEFRES, Praha, (vše v dubnu 2008). Sekvence dalších vystoupení ukazuje, že se věnoval problematice, která aktuálně velmi rezonuje v akademickém i veřejném dění: v květnu 2008 se účastil konference « 16. ústecké kolokvium: Bosna 1878-2008, Reflexe (zejména publicistická) v českých zemích i zahraničí » s příspěvkem « Bosenské regiony v písni emigrace », Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad Labem. V červenci 2008 vystoupil na workshopu « Ethnically Diverse City » s příspěvkem « Between Roots and Global Urban Culture », na Bauhaus Universität ve Výmaru. 16. – 17. 1. 2009 vystoupil s referátem na doktorandské konferenci « Second Generation Research Dialogues: Comparative Perspectives on Children of Immigrants » pořádané na Center for Metropolitan Studies Technické univerzity v Berlíně. 11. – 12. 6. 2009 se s příspěvkem « We All Want Mercedes But We Only Have Adidas » zúčastnil « CRONEM Annual Conference 2009: Diasporas, Migration and Identities: Crossing Boundaries, New Directions » na University of Surrey. Jako lektor se Ondřej Daniel zúčastnil studentské konference „Populární kultura - mezi Star Trekem, kritickou teorií a MTV“ (pořádaného Katedrou mediální studií FF UP 7. - 8. 4. 2011, v Olomouci). Účastnil se i akcí pořádaných platformou Networking Citizenship Education in Europe (Workshop „City and Diversity - Challenges for Citizenship Education“ 24. – 26. 6. 2010 v Barceloně a – „Perspectives of Web 2.0 for Citizenship Education in Europe“, 7. – 10. 4. 2011 v Brně).

Ondřej Daniel byl v roce 2009 spolu s kolegou z Ústavu hospodářských a sociálních dějin FF UK Mgr. Tomášem Kavkou spoluzakladatelem neziskové organizace Centrum pro studium populární kultury (CSPK). V jejím rámci byl hlavním organizátorem konference „Populární kultura a česká identita“, jež se konala v Moravské Třebové, 27. - 28. 5. 2011. Konference přilákala 45 účastníků a stala se propojením řady pracovišť akcentujících téma populární kultury ve výzkumu v České republice, Polsku, Rakousku, Slovensku a Velké Británii. Více zde: <http://cspk.webnode.cz/news/popularni-kultura-a-ceska-identita-27-a-28-5-2011-moravska-trebova2/> V současnosti má v CSPK na starost spolueditaci konferenčního sborníku, Alternativní prohlídku města Brna, prezentaci výsledků workshopu „Regionální identita v obrazech populární kultury – příklad Moravy a Saska“, jehož byl iniciátorem a koordinací aktivit sdružení na jihovýchodě ČR a blízkém zahraničí (Rakousko, Slovensko).

V letním semestru 2011 se Ondřej Daniel podílel na přípravě specializačního kurzu Ústavu českých dějin FF UK „Populární kultura a každodennost v Československu“ (spolu s Mgr. Jakubem Machkem a garantem přednášky Mgr. Miroslavem Michelou Ph.D.), pro niž připravil tři přednášky a podílel se na recenzování a hodnocení studentských esejů (podmínka získání atestace). V rámci cyklu "Horizonty, možnosti a limity kulturního života v komunistickém Československu", který v zimním semestru 2011/2012 vede na Fakultě humanitních studií UK v Praze Mgr. Hana Zimmerhaklová Ph.D., vystoupil 1. 12. 2011 se svojí přednáškou "Punkeři, chuligáni a metalisti si přijdou i pro vaše děti: morální panika a společenská kritika pozdních osmdesátých let v Československu". Na letní semestr 2012 připravuje společně s Mgr. Tomášem Kavkou specializační kurz „Dějiny a současnost

subkultur a populární kultury na území dnešní ČR“ pro Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK. Garantem přednášky je PhDr. Michal Pullmann Ph.D. Ondřej Daniel se 26. – 28. 8. 2011 také účastnil Letní školy interdisciplinárních přístupů, na FF UK, během níž představil aktivity spojené s historickým a společensko-vědním studiem populární kultury a subkultur.

Od února 2008 Ondřej Daniel působí v **Multikulturním centru Praha o.s.** (MKC Praha), a to především jako správce portálu **European City** a jako účastník a organizátor celé řady projektů a konferencí, které se věnují problémům migrantů z různých jazykových a kulturních prostředí a populární kultuře v současné městské společnosti. V letech 2009 a 2010 pro MKC Praha koordinoval dva ročníky výzkumné série seminářů určených pro mladé vědce « Postindustrial Urban Space » (Brusel, Chomutov a Saská Kamenice) a « Ethnicity in the City » (Krakov, Bratislava, Vídeň a Berlín). Současně se prostřednictvím MKC Praha účastnil výzkumných projektů zaměřených na užívání informačních a komunikačních technologií migranty v Evropě a České republice Bridge IT a Connect IEM, v jejichž rámci vypracoval zprávy o národní situaci. V souvislosti s projektem Bridge IT pořádal v Brně 17. 1. 2011 pro MKC Praha workshop „Ethnicity Online: Migrants, Expats, International Students and Minorities on the Web“. Akce měla 30 účastníků. Závažnost problematiky migrantů ještě vzrostla v průběhu ekonomické krize, na tuto situaci MKC Praha reagovalo pořádáním veřejné debaty „Situace migrantů během ekonomické krize“ v Brně, 3. 3. 2011, kdy byl Ondřej Daniel jejím hlavním organizátorem a zúročil své kontakty na akademickou, neziskovou i aktivistickou sféru.

V listopadu 2010 v rámci programu „Měsíc mobility“ pořádal Ondřej Daniel pro Jihomoravské centrum pro mezinárodní mobilitu (JCMM) workshopy o mezinárodní mobilitě ve vědě a výzkumu (v češtině a angličtině), v Ostravě, Zlíně, Brně a v Praze, přičemž měl na starosti produkci a marketing. Pro stejnou organizaci 11. 11. 2011 organizoval v Centru zahraničních studií Masarykovy univerzity v Brně seminář „Pro mladého vědce už nemusí být svět velký“ akcentující témata mezinárodní mobility mladých vědeckých pracovníků. Managementu vědy a projektů jejího financování se věnuje i po změně zaměstnání v listopadu 2011, kdy začal pracovat pro Technologické centrum Akademie věd ČR na pozici Národního kontaktního bodu pro evropské programy na podporu vědy v regionech.

Tématům, jimž se začal věnovat v doktorském studiu, se Ondřej Daniel věnuje i ve své současné profesi. Nadále je pro něj také charakteristické určité neklidné hledání dalších možností jak jinak a nově nahlédnout na problematiku, jíž se věnuje. Intenzivní zájem o metodologii, respektive metody společenských věd, aplikace více oborové perspektivy v jeho disertaci jsou toho projevem. Také v jeho současném pracovišti je ve výkazu jeho činnosti vidět, že je Ondřej velmi činný a soustavně se věnuje aplikovanému výzkumu, respektive poskytování výsledků základního výzkumu širší veřejnosti. Zpětně potom má možnost z práce se skupinami migrantů vytěžit podněty pro akademickou sféru.

Výsledek doktorského výzkumu Ondřeje Daniela, jeho disertaci předloženou k obhajobě považují za poctivě odvedenou, osobitou a kvalitní práci. Představuje důležitou etapu v jeho odborném růstu, která mu umožňuje nadále působit ve sféře aplikovaného výzkumu. Sama o sobě práce odpovídá požadavkům kladeným na doktorské disertace. Doporučuji ji k obhajobě a k udělení titulu PhD.

Prof. PhDr. Luďa Klusáková, CSc.

ÚČAST VE VÝZKUMNÝCH PROJEKTECH:

Bridge IT – mapování vlivu informačních a komunikačních technologií (ICT) na integraci migrantů v ČR

ConnectIEM – kvantitativní výzkum používání informačních a komunikačních technologií (ICT) migranty v ČR

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Kapitoly v knihách, vědecké články

1. Daniel, Ondřej, Klusáková, Luďa; Kubiš, Karel; Řichová, Blanka; Sušová, Veronika; Krocová, Martina; Within and Beyond: the Reciprocal Relations and Intersections of Identities and of Symbolic and Territorial Borders, in Ellis, Steven – Klusáková, Luďa (eds), *Frontiers and Identities: Exploring the Research Area*, Edizioni Plus, Pisa University Press, Pisa 2006, s.101 – 135.
2. Daniel, Ondřej, Slavoj Žižek, the Enfant-Terrible of Contemporary Social Sciences, writing about the Other and about Ethnic Conflicts in the Balkans, in Klusáková L., Ellis S. (eds.), *Frontiers and Identities: Exploring the Research Area*, Pisa University Press, Edizioni Plus, Pisa 2006, s.47-53.
3. Daniel, Ondřej, Válka v karikatuře a kresleném vtipu, Chorvatsko '92, *Slovanský přehled: Review for Central and Southeastern European History*, r. XCII, č. 3, 2006, s.449-463.
4. Daniel, Ondřej, Gastarbajteri: Rethinking Yugoslav Economic Migrations Toward European North-West, Transnationalism and Popular Culture, in Klusáková L., Ellis S. (eds.), *Imagining Frontiers, Contesting Identities*, Pisa University Press, Edizioni Plus, Pisa 2007, s.277-302.
5. Daniel, Ondřej, L'Europe occidentale et la République tchèque : terres d'exil pour les intellectuels ex-yougoslaves, in Igor Tchoukarine (ed.), *Études du CEFRES* n° 11 (Septembre 2008), s.67-82
6. Daniel, Ondřej, Žitý prostor migrantů z bývalé Jugoslávie, in *Člověk, časopis pro humanitní a společenské vědy*, <http://clovek.ff.cuni.cz/view.php?cisloclanku=2010073101> (31. červenec 2009).
7. Daniel, Ondřej, Virtuální primordialismus: transnacionální sítě a kulturní produkce diaspor (příklady Bosňáků a Kabyľů), in *Sociální studia*, 1/2009, ročník 6, s. 64-85.

Recenze, recenzní články

Daniel, Ondřej, Fiche de lecture Nancy M. Wingfield (ed.), *Creating the Other: Ethnic Conflict and Nationalism in Habsburg Central Europe*, Berghahn Books, New York, Oxford 2003. In: Klusáková L., Kirk T.B. (eds.), *Cultural Conquests 1500-2000*, in *Studia Historica*, AUC, Philosophica and Historica, Karolinum, Praha 2008.